

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО**

**ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ И ПРОГРАМИ ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ”**

Управляващ орган на Оперативна програма „Региони в растеж” 2014 – 2020 г.

**РЕЗЮМЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ НА
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО
НА
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014 – 2020
ЗА 2018 г.**

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

Настоящият доклад е вторият от трите „разширени“ доклади през програмен период 2014-2020 г. (годишните доклади, представени през 2017 г. и 2019 г., и Окончателния доклад) и съдържа раздели с допълнителна информация.

Информация за изменение на оперативната програма

През 2018 г. Управляващият орган (УО) инициира изменение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (ОПРР) с цел създаване на условия за подобряване на нейното изпълнение и оптимизиране на етапните цели в рамката за изпълнение на Приоритетна ос 1 (ПО1) „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на програмата.

Промените са одобрени с Решение № С(2018) 8388 от 5-ти декември 2018 г. на Европейската комисия (ЕК). Изменението в програмата е предложено в резултат на извършен вътрешен анализ от УО на изпълнението на приоритетната ос и е одобрено от Комитета за наблюдение на програмата на дванадесетото му заседание, проведено на 15-16 май 2018 г., както и от Министерския съвет на Република България през юли 2018 г.

Основните одобрени промени са:

1. Преразпределяне на финансов ресурс между Тематични цели 4 „Енергийна ефективност“ и 10 „Образователна инфраструктура“ в размер на 209 941 514,49 лв.;
2. Намаляване на стойностите на индикаторите „Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществени сгради“, „Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове“, „Население, ползващо подобрените социални услуги“ и „Рехабилитирани жилища в градските райони“ в съответния инвестиционен приоритет и в рамката за изпълнение на ПО1;

Информация за публикувани процедури за БФП

В съответствие с одобрената индикативна годишна работна програма за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) по ОПРР за 2018 г., през отчетния период УО публикува 3 процедури за предоставяне на БФП на общ размер на БФП 91 048 131,27 евро, което представлява 5,9% от бюджета на програмата. Обявените през 2018 г. процедури са както следва:

- процедура за подбор на проекти „Енергийна ефективност в периферните райони-2“ по Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ беше обявена през месец март 2018 г. с общ бюджет 19 516 011,11 евро;
- По линия на Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ на 30.03.2018 г. беше обявена процедура „Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания“;
- На 30.04.2018 г. УО на ОПРР откри процедура по набиране на проектни предложения за предоставяне на БФП „Развитие на туристически атракции“ по приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“.

Информация за физическия напредък и мониторинга по оперативната програма

През 2018 г. са приключени **52** проекта по договори за предоставяне на БФП със стойност на изплатените средства 29 370 483,25 евро.

През 2018 г. са проведени **2** заседания на Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020 и **2** писмени процедури.

През 2018 г. УО на ОПРР е осъществил **236** проверки на място и **843** бр. предварителен контрол преди верификация на процедури за обществени поръчки за законосъобразно възлагане на договори и е регистрирал **589** бр. сигнали за нередности.

Изпълнение на приоритетните оси

По **Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“** през 2018 г. по процедура BG16RFOP001-1.001-039 „Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020“ бяха сключени 40 договора за предоставяне на БФП в размер на 173 321 584,32 евро. Към 31.12.2018 г. по Приоритетна ос 1 са сключени 141 договора за предоставяне на БФП (вкл. сключено споразумение с Фонд на фондовете) в размер на БФП 689 834 024,44 евро (82% от бюджета на приоритетната ос).

По **Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“** към 31.12.2018 г. са сключени **170** договора с размер на БФП 83 753 589,57 евро, представляващи 79 % от бюджета.

По **Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“** са сключени 58 договора на стойност на БФП 111 576 179,74 евро. (97% от бюджета на приоритетната ос).

По **Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“** на 12.05.2018 г. Министерство на здравеопазването (МЗ) кандидатства с проектно предложение BG16RFOP001-4.001-0001 „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“, което е одобрено от страна на УО на ОПРР на 11.09.2018 г. и проектът е изпратен към ЕК, съгласно чл. 102, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013. С Решение на Министерския съвет е дадено съгласие за подписване на административен договор за предоставяне на БФП с МЗ за изпълнение на проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“ и на 23.10.2018 г. същият е подписан. Договорът е на стойност на БФП 83 597 313 евро със срок за изпълнение от 36 месеца, или до 23 октомври 2021 г. През месец декември 2018 г. ЕК одобри проекта.

По **Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“** към 31.12.2018 г. са сключени 59 договора на стойност на БФП 27 889 936,63 евро. (55% от бюджета на приоритетната ос).

По **Приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“** през месец април 2018 г. е обявена процедура за предоставяне на БФП „Развитие на туристически атракции“ с общ бюджет 50 377 940 евро. Към 31.12.2018 г. по процедурата е подадено едно проектно предложение, което е в процес на оценка.

По **Приоритетна ос 7 „Регионална пътна инфраструктура“** към 31.12.2018 г. по процедурата са сключени общо 25 договора за предоставяне на БФП в размер на 181 864 394,04 евро или 93% от бюджета ѝ.

По **Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“** са сключени 73 договора за предоставяне на БФП в размер на БФП 51 367 839,60 евро (98% от бюджета на приоритетната ос.

Обобщение на оценките

През 2018 г. не са извършвани външни оценки на ОПРР 2014-2020.

Доклад за използването на финансовите инструменти

На 21.10.2017 г. стартира процедурата за подбор на финансови посредници - Фондове за градско развитие по ОПРР. Към крайната дата на подаване на заявления, 29.12.2017 г., ФМФИБ получи шест заявления от двама кандидати. На 02.01.2018 г. Комисията за избор на финансови посредници публично отвори получените заявления за участие, с което стартира процедурата по разглеждане и оценка съгласно изискванията на ЗОП.

С решение № ОП-Д-49/13.08.2018 г. на изпълнителния директор на ФМФИБ са обявени изпълнителите по трите обособени позиции, както следва:

- ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“ – Фонд за градско развитие за София, финансиран със средства от ОПРР с размер на предоставения финансов ресурс 87 400 000 лева;
- „Регионален фонд за градско развитие“ АД – Фонд за градско развитие за Северна България, финансиран със средства от ОПРР с размер на предоставения финансов ресурс 130 400 000 лева;
- ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“ – Фонд за градско развитие за Южна България, финансиран със средства от ОПРР с размер на предоставения финансов ресурс 135 500 000 лева.

С подписаните на 20.09.2018 г. Оперативни споразумения с избраните посредници е разпределен целият ресурс от ОПРР за изпълнение на финансови инструменти в периода 2014-2020 г.

Основният акцент в последните месеци на 2018 г. бе свързан с постигане на етапните цели, заложи в Инвестиционната стратегия и най-вече тези, свързани с изпълнение на етапните цели на Оперативната програма.

Големи проекти

По ОПРР се предвиждат два големи проекта, по смисъла на чл. 100 от Общия Регламент 1303/2013.

Проект „Модернизация на системата за спешна медицинска помощ“:

Големият проект по приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“ е с бенефициент МЗ, чрез който се предвижда модернизация на системата за спешна медицинска помощ в България. На Десетото заседание на КН на ОПРР 2014-2020 са одобрени методология и критерии за подбор на проекти по процедура „Регионална здравна инфраструктура“. На 22.12.2017 г. е публикуван официално пакетът документи за кандидатстване по процедурата.

В рамките на предварително определения срок – 12.05.2018 г. МЗ е кандидатствало с подаване на голям проект. Проектното предложение е одобрено от страна на УО на ОПРР и на 11.09.2018 г. проекта е изпратен в ЕК чрез системата SFC, съгласно чл. 102, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013. С Решение № 750/19.10.2018 г. на Министерски съвет е дадено съгласие РУО на ОПРР да подпише административен договор за предоставяне на БФП с Министерство на здравеопазването за изпълнение на проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“ и на 23.10.2018 г. административния договор е подписан. На 13.12.2018 г. с Решение на ЕК проекта е одобрен без забележки, вследствие на което е постигната етапната цел.

С оглед на обхвата на предвидените по проекта инвестиции, за чието изпълнение е необходимо да се предвиди достатъчно продължителен период от време и предвид напредналия етап от изпълнение на ОПРР, от страна на МЗ беше публикувано предварително процедурата за доставка на 400 линейки. Обществената поръчка беше разделена на 4 обособени позиции, като в рамките на посочения срок за участие са подадени оферти само за 2 от обособени позиции. За останалите две обособени позиции на 12.10.2018 г. е публикувано Решение за откриване отново на процедурата за получаване на оферти в срок до 05.12.2018 г. В рамките на определения срок са получени общо седем оферти по двете обособени позиции. За другите две обособени позиции с избрания изпълнител на 15.11.2018 г. бяха подписани договорите за доставка на общо 280 бр. линейки.

Проект „Интегриран столичен градски транспорт – фаза II“:

Проект „Интегриран Столичен градски транспорт – фаза II“ е втория голям проект по ОПРР с конкретен бенефициент Столична община. По проекта се предвижда да бъдат реконструирани две трамвайни трасета, да бъдат доставени 13 броя нови трамвайни мотриси и да бъде надградена интелигентната система за управление на трафика.

На 29.06.18 г. е представен положителен доклад за нотификация на проекта към ЕК. На 05.07.2018 г. проекта е изпратен в ЕК за получаване на решение за одобрение на голям проект. В рамките на 3 месечния срок съгласно чл. 102, ал. 1 от Регламент 1303/2013 ЕК на 08.10.2018 година ЕК одобри с мълчаливо съгласие проекта. Към момента в рамките на проекта е сключен договор с изпълнител за „Реконструкция на трамваен релсов път по ул. "Каменоделска" от кръстовището с бул. "К. Стоилов" до крайно трамвайно ухо "Орландовци" и е открита строителна площадка. В допълнение стартирала е дейността по „Доставка и монтаж на 220 електронни информационни табла“ и „Доставка и монтаж на оборудване за сигнализация за преминаване с приоритет по обособени трамвайни трасета и главни транспортни коридори“. Подписан е и договор с изпълнител на доставка на 13 броя нископодови съчленени трамвайни мотриси.

Мерки за информация и комуникация

В изпълнение на Годишния план за дейностите за информация и комуникация на ОПРР през 2018 г. са проведени **25 информационни събития**, включително 2 заседания на КН и 23 информационни дни, работни срещи, семинари за бенефициенти и широката общественост, в които са взели участие над 5 000 човека от целевите групи на ОПРР.

През отчетния период са изработени и разпространени **2 вида информационни материали в тираж от 400 бр.** През отчетния период са изработени и доставени **35 артикула – 7 433 бр. рекламни материали и сувенири.**

Укрепване на капацитета на УО и на бенефициентите по ОПРР

През отчетния период, за укрепването и засилването на административния капацитет, 114 експерти от УО на ОПРР са взели участие в общо 25 бр. обучения в страната и чужбина, които да гарантират ефективно изпълнение на всички необходими функции.

УО на ОПРР организира и проведе работни срещи/обучения за повишаване капацитета на потенциалните бенефициенти на програмата, на които са обучени 1 157 служители на бенефициентите.

Проблеми, свързани с изпълнението на програмата и предприети мерки

Не са постигнати етапните цели по два от седем индикатора в рамката по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и един от два индикатора в рамката по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“:

- индикатор за продукт „Обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони“ (културна и спортна инфраструктура) по Приоритетна ос 1;
- индикатор за продукт „Население, ползващо подобрени социални услуги“ по Приоритетна ос 1;
- финансов индикатор „Сертифицирани средства“ по Приоритетна ос 5;

Причините за непостигане на етапните цели са следните:

- Забавяне на подписването на споразуменията на ФМФИБ ЕАД с фондовете за градско развитие и продължителния период на избор, както и структуриране на финансовите посредници, с оглед изпълнението на техните функции по одобрение и разпределение на ресурса от програмата;
- инвестициите в културна инфраструктура, за чието изпълнение е предвидена комбинация от БФП и финансов инструмент, изискват значителен времеви и административен ресурс и от страна на крайните получатели, с оглед правилното и ефективно структуриране и последващо проследяване на изпълнението на дейностите и разходите по двете форми на финансиране;
- разработването и одобрението на инвестиционните програми на общините след официалното одобрение на ОПРР, което доведе до забавяне в старта на изпълнението на същинските проекти;
- координирането на мерките за социална инфраструктура с МТСП и ограничаването на допустимите услуги за подкрепа по ПО1 само до 4 вида, по препоръка на МТСП;
- дългият период, който отнеха разработването и приемането на националните стратегически и планови документи, свързани с процеса на деинституционализация, в резултат на което беше генерирано значително закъснение в договарянето и съответно в изпълнението на проектите;

- забавянето на сключване на договори за социална инфраструктура поради необходимостта от извършване на предварително съгласуване на инвестиционните/технически и работни проекти с МТСП.